

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XII. Probatur testimonio Summorum Pontificum in quæstionibus Fidei
Romani Pontificis iudicium esse certissimum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

428 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
in censura librorum Jacobi Vernant anno 1664. & Amadzi
Guimenei anno 1665.

16. Nihilominus antiquum usum nondum immutavit, ne-
que mutare suadentibus obtemperandum duxit, de quo usu
Andreas Duvalius; *Laudabilis*, inquit, in *Academia Parisiensi* viget
consuetudo, qua *Baccalauri de questionibus Theologicis solenniter responsi*
protestationes pramittunt, se nolle quicquam contra Decreta sancta Matris Ec-
clesia, necnon sancta Sedis Apostolica & Romana asserere, aut defendere,
& si quid in actu disputationis adversus ejusmodi Decreta, illis exciderit, &
ignorantia, vel immemoria, vel linguae precipitio attribuendum velle.

17. Autoritati Universitatis Parisiensis adjungenda est, quam
illa tam frequenter imploravit, cuique ut primum ultrò,
ita deinde invita subjacuit, Senatùs Parisiensis autoritas. Ille
igitur Senatus ad Ludovicum XI. per Joannem Lozellier In-
quisitionum Cameræ Præsidentem, cujus oratio refertur à Pe-
tro Puteano inter Tractatus de libertatibus Ecclesiæ Galli-
canæ, ita Regem alloquitur art. 20. „ *Protestatur Curia Vestra*
„ *Majestati se nullo modo propter quæcumque inferius di-*
„ *cenda velle excellenti sanctitati, dignitati, honori, &*
„ *autoritati nostri sancti Patris Papæ, sanctæque Sedis Aposto-*
„ *licæ derogare: sed contra ei omnem honorem, reveren-*
„ *tiam, & obedientiam, quam omnes boni fideles Catholi-*
„ *ci supremo Ecclesiæ Pastori præstare tenentur, sicut ve-*
„ *ros filios Ecclesiæ Matri sanctissimæ reddere, & exhibere:*
„ *protestans insuper si quid dictum factumque à se fuerit quod*
„ *correctione egeat, illud totum velle se omninò Ecclesiæ*
„ *sanctæ Apostolicæ & Romanæ determinationi submittere,*
„ *quæ errare non potest juxta Canonem. A recta 24. quæst. 1.*

C A P U T X I I.

*Probatnr testimonio summorum Pontificum in questionibus
Fidei Romani Pontificis judicium esse certissimum.*

1. **S**I summorum Pontificum tanquam in propria causa lo-
quentium rejicienda esset autoritas, nec eorum Digni-
tatis, Sanctitatis, aut meriti habenda ratio, pari vel potiori
etiam

etiam ratione recusari posset Concilium Constantiense, cujus Decretis, quæ alibi examinata sunt, nititur hæc propositio, cum in propria etiam causa loqueretur. Verum nefas est de illis præsertim, qui sanctitate ac doctrina conspicui fuerunt, suspicari eos propriæ Dignitatis augendæ causâ doctrinam inducere voluisse, quæ, si erronea esset, totius Religionis Christianæ fundamenta concuteret.

2. Sanctus Innocentius à S. Augustino, & ab aliis Patribus tantopere commendatus epist. 25. ad Episcopos Milevitanæ Concilii an. 417. Romanam Ecclesiam ut fidei fontem perenniter fluentem exhibet; *Neque enim hoc vestram credo latere prudentiam, qui id etiam actione firmastis, scientes quod per omnes Provincias de Apostolico fonte petentibus responsa semper emanant. Præsertim quoties fidei ratio ventilatur, arbitrator omnes fratres; & Coepiscopos nostros non nisi ad Petrum, id est sui nominis & honoris autorem referre debere, velut nunc retulit vestra dilectio, quod per totum mundum possit Ecclesiis omnibus in commune prodesse.* Notentur hæc verba, non nisi ad Petrum, ad quem fidei quæstiones referuntur, dum referuntur ad ejus successorem; Quia nimirum sicut officio, sic & fidei firmitati officio necessariæ, succedit.

3. Relationes olim ad sanctam Sedem ex omnibus Christiani Orbis Provinciis, præsertim ex Gallia fieri solitas farentur Galli: sed forsitan responsiones non esse irreformabiles existimant. Contrarium S. Innocentius sentiebat, quando quidem epistolâ ad Episcopos Macedoniæ à Dionisio Exiguâ cum aliis collectâ, injuriæ adversus sanctam Sedem tribuebat, quod secundum consuleretur, quasi ejus sententia in dubium revocaretur. *Adverti, inquit, sedi Apostolicæ, ad quam relatio quasi ad caput Ecclesiarum missa curebat, aliquam fieri injuriam, cujus adhuc in ambiguum sententia duceretur.* Hanc etiam exceptionem excludunt multi Doctores, quorum testimonia supra reddita sunt, ut in eis observare licuit.

4. Sanctus Cælestinus Legatos mittens in Orientem, ipsis contendere prohibuit, præcepit verò de aliorum sententiis judicare: qua jussione significabat non esse ab Episcopis expectandum consensum, ut esset irreformabile Papæ judicium, sed per ipsius judicium, & per instructionem ab eo datam componenda, atque ad unitatem redigenda variè sententiarum

430 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
Episcoporum suffragia. Ad disceptationem si fuerit deventum, vos de
viam sententiis dijudicare debetis, non subire certamen. Commonitor. Cz-
lest. apud Christianum Lupum ad Ephesin. Concil. varior.
Patr. Epist. cap. 236.

5. Sancti Leonis Magni testimonium protulimus cap. 3.
sed Launoius, ut illi vim detrahat par. 5. epist. 2. illud de
S. Petro tantum, ac pro tempore Passionis dumtaxat inter-
pretatur, malæ fidei accusans Bellarminum, quod omiserit
eam partem, in qua Passionis fit mentio. Sed cadit hæc ac-
cusatio, si reddatur pars alia testimonii, quam Launoius
ipse omisit, & in qua sermo fit de tempore post Passionem.
Sequitur enim; *Cum itaque dilectissimi, tantum nobis videamus pro-
fudium Divinitus institutum, rationabiliter & iuste Ducis Nostri meritis, &
Dignitate latamur, gratias agentes sempiterno Regi Redemptori Nostro Jesu
Christo, qui tantam potentiam dedit ei, quem totius Ecclesie Principem fecit,
ut si quid etiam nostris temporibus recte per nos agitur, recteque disponitur,
illius sit gubernaculis deputandum, cui dictum est; Et tu confirma fratres tuos;
& cui post resurrectionem suam Dominus ad trinam aterni amoris professionem
mystica insinuatione ter dixit; Pascite oves meas: quod nunc quoque procul du-
bio facit, & mandatum Domini pius Pastor exequitur, confirmans nos cohorta-
tionibus suis, & pro nobis orare non cessans. Non enim Christus post
Passionem Petro commisit oves suas, ut tempore Passionis eas
pasceret; nec de illo tantum tempore intelligi possunt hæc
verba; Quod nunc quoque procul dubio facit, &c. At inquires facit hoc
Petrus cohortationibus suis & orationibus. Ita est; sed facit etiam
quia, ut idem S. Leo dicit in serm. 2. in Anniversario Al-
sumptionis suæ ante medium, in Romano Pontifice omnium
Pastorum sollicitudo cum commendatarum sibi ovium custodia perseverat, &
ejus etiam dignitas in indigno herede non deficit. Non est autem inuti-
lis proposito Bellarmini S. Leonis autoritas, etiamsi partem
tantum attulerit, nec quæ ex illa consequuntur, expresse-
rit; quia scilicet cum ex verbis, quæ recitaverat, sequeretur,
potestatem sancto Petro collatam, tanquam supremo
Pastori, & ut fratres confirmaret; in promptu erat uni-
cuique concludere, eadem potestate muniri, qui eidem offi-
cio à Domino præponatur.*

6. Sancti Agathonis etiam testimonium jam reddidimus,
sed multiplici telo Launoius illud impetit. Primò distin-
guens

gens Apostolicam Christi Ecclesiam, (idest Romanam, de qua, ut fatetur Launoius loquitur Agatho) à Romano Pontifice. Sed ut jam alibi insinuavimus, inutilis est distinctio. Sufficit enim ut non errandi privilegium Ecclesie Romanæ concedatur; Planum est enim illud à Pontifice in Clerum derivari, idque verba ipsa Evangelii ab Agathone recitata ostendunt; *Ego autem rogavi pro te, &c.* Adde quod ad propositum nostrum satis est, ut Pontificis iudicium certum sit, antequam universæ Ecclesie consensus accesserit. Secundò distinguit Launoius jus à facto, notatque quod Agatho questionem facti non juris tractat, cum ait *Apostolica Christi Ecclesia, idest, Romana, à tramite Apostolica traditionis nusquam errasse probatur, aut Hæreticis novitatibus unquam depravata succubuit.* Benè quidem Launoius, si ibi sisteret Agatho; sed causam continuò affert, quæ jus validius quàm factum adstruit. Prosequitur enim; *Quia dictum est Petro: Simon ecce Sathanas, &c. Ego autem rogavi pro te, &c. Hic Dominus solum Petri non defecturam promisit, & confirmare eum fratres suos admonuit. Quod Apostolicos Pontifices meæ exiguitatis Prædecessores confidenter fecisse cunctis est agnatum.* Tertio Launoius circa hæc ultima verba notat, Agathonem indefinitè scribere: *Apostolicos Pontifices Prædecessores confirmasse fratres suos: sed definitè non scribere Apostolicos Pontifices Prædecessores omnes confirmasse fratres.* Sed nonne juxta regulas Dialecticæ propositio indefinita de facto circumstantiis non limitato, æquivaleret universali? At, inquit Launoius, multi Pontifices secus fecerunt. Utrum aliqui præcepto implendo defuerint, sive defectu spei consequendi fructus, sive etiam per negligentiam, quæstio est de facto nequaquam juri præjudicans. Sufficit ut Pontifices præceptum sibi à Christo impositum de confirmandis fratribus scientes, regulariter & ordinariè illud cum autoritate, sæpe cum utilitate, præstiterint. Sancti Gregorii testimonium jam retulimus.

7. Nicolaus I. in epistola ad Michaellem Imperatorem privilegia sanctæ Sedi in persona B. Petri à Christo collata immota semper futura esse constanter affirmat, inter quæ illud sine dubio præcipuum est, ut vacillantes in fide confirmet, quemadmodum fecerat S. Leo erga Concilium Ephesinum secundum. *Quomodo, inquit, non egeat qualibet Synodus Romana Sedi, quomodo in Ephesino Latrocínio cunctis Præsulibus, & ipsis quoque Pa-*
triat-

432 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
triarchis prolabantibus, nisi Magnus Leo, imitator scilicet illius Leonis, de quo scriptum est; Vicit Leo de tribu Juda; divinitus excitatus, os aperiens totum Orbem, & ipsos quoque Augustos concuteret, & ad pietatem commoveret; Religio Catholica penitus corrumpisset. Et inferius; Cum Ecclesia Romana privilegia Christi ore in B. Petro firmata in Ecclesia ipsa disposita, antiquitus servata, & à Sanctis Universalibus Synodis celebrata, atque à cuncta Ecclesia jugiter venerata, nullatenus possint minui, nullatenus infringi, nullatenus commutari, quoniam fundamentum quod Deus posuit, humanus non valet amovere conatus: & quod Deus statuit, firmum validamq; consistit, &c.

8. Parcus de privilegiis Ecclesiæ Romanæ Nicolaus, quam ad eum scribens S. Ignatius Patriarcha Constantinopolitanus, cujus epistola lecta est in act. 3 octavæ Synodi, & in qua tum Petri dignitatem & potestatem, tum ad successores transmissio- nem luculentissimè præstetur his præcipuè verbis; DIXIT PETRO MAGNO, ET SUMMO APOSTOLORVM, TU ES PETRVS, ET SUPER HANC PETRAM ÆDIFICABO ECCLESIAM MEAM, ET PORTA INFERI NON PRAVALEBUNT ADVERSUS EAM. ET ITERVM; TIBI DABO CLAVES REGNI CÆLORVM: ET QUODCVMQVE LIGAVERIS SUPER TERRAM ERIT LIGATVM ET IN CÆLIS: ET QUODCVMQVE SOLVERIS SUPER TERRAM ERIT SOLVTVM ET IN CÆLIS. TALES ENIM BEATAS VOCES NON SECUNDVM QVANDAM VTIQVE SORTEM APOSTOLORVM PRINCIPI SOLVM CIRCUMSCRIPSIT, ET DEFINIVIT, SED PER EVM AD OMNES, QUI POST ILLVM SECVDVM IPSVM EFFICIENDI ERANT SUMMI PASTORES ET DIVINISSIMI SACRIQVE PONTIFICES SENIORIS ROMÆ, TRANSMISIT. Et ideo ab olim & prisco tempore in exortis heresibus, & perar- cationibus Eradicatores, & Interemptores malorum zizaniorum & labefactorum & penitus insanabiliter agrotantium membrorum multi multoties facti sunt eorum, qui sanctitatem & summam paternitatem tuam illic præcesserunt, scilicet Principis Apostolorum, & illius zelum in fide, qua secundum Christum est imitantes. Quibus verbis non solum B. Petri, sed & successorum ejus autoritas explicatur. Si quis eorum ponderi aliquid detractum velit, quod eo tempore scripta sint, cum S. Ignatius Romani Pontificis ope indigeret, animadvertat sanctum esse qui scribit, adeoque in rebus tanti momenti ab adulatione remotum; non illum dumtaxat sanctum Patriarcham Con-

Constantinopolitanum ad beati Petri Sedem confugisse: Epistolam ejus in Concilio generali lectam ab aliquo improbandam fore, si quid Episcopo Romano concessisset in præjudicium Concilii generalis.

9. Quod argumentum multò efficacius evadit, si animadvertatur plures epistolas, ejusdem autoritatis facientes mentionem perfectas, & similia elogia in favorem Romani Pontificis ab Episcopis, à Legatis, vel à Pontificibus ipsis prolata, contradicente nemine, fuisse. Quod jam de Legatis Cœlestini in Concilio Ephesino notavimus, de epistola Agathonis in sexta Synodo recitata, aliisque nonnullis. Id, si semel aut bis tantum contigisset, inadvertentiæ tribui posset; sed quomodo fieri potuisset, ut tantus Præsumptum numerus toties rem adedò insignem inattentâ mente audisset?

10. Quæ circa testimonia Sanctorum Leonis I. & Agathonis adversus Launoii objectiones notata sunt, valent etiam adversus ea, quæ Nicolai I. modò adductis, & Leonis IX. cap. 3. relatis, & ex parte etiam Innocentii III. mox exscribendis verbis opponit.

11. Sed repetendum est testimonium S. Leonis IX. ut ex ejus cum altero ejusdem Sancti collatione clarior fiat adversus Launoium ejus sententia. Igitur S. Leo IX. qui ab aliis VIII. tantum numeratur, antea Episcopus Tullensis, indefectibilem Romani Pontificis fidem Christi oratione impetratam non potuit luculentius explicare, quàm his epistolæ 5. quæ est ad Petrum Antiochenum, verbis; *Nimirum solus est ille (Petrus) pro quo, ne deficeret ejus fides, Dominus & salvator asseruit se rogasse dicens, Simon Simon ecce Sathanas expetivit vos, ut cribraret sicut triticum, ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua; Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Quæ venerabilis & efficax oratio obtinuit, quod hactenus fides Petri non defecit, nec defectura creditur in throno illius usque in sæculum sæculi: sed confirmabit corda fratrum variis concutienda fidei periculationibus, sicut usque nunc confirmare non cessavit.*

12. Vox illa, creditur, etsi, quando de fide Divina est sermo, assensum omninò firmum significat, cum de opinione humana dicitur, dubitationem plerumque, aut suspensionem de contrario innuit, quod nimirum solus Deus erroris & frau-

fraudis expers sit. Itaque, ne quis in secundo sensu vocem illam interpretetur, afferendus est alius locus ex epistola prima ejusdem sancti Pontificis, ubi omni cum securitate, ac firmitate loquitur, ac mirum in modum explicat verba Christi toties laudata. Taliter, inquit cap. 6 epist. 1. sancta Ecclesia super petram, id est Christum, & super Petrum vel Cepham filium Joannis, qui prius Simon dicebatur, adificata; quia inferi portis, disputationibus scilicet Hæreticorum, qua vanos ad interitum introducunt, nullatenus foret superanda, sic pollicetur ipsa veritas, per quam sunt vera quæcumque sunt vera, porte inferi non pravelebunt adversus eam, cuius promissionis effectum se precibus impetrasse à Patre, idem filius protestatur dicendo ad Petrum: Simon ecce Sathanas, &c. Erit ergo quisquam tanta dementia, qui orationem illius, cuius velle est posse, audeat in aliquo vacuum putare? Audi jam quantam cum constantia privilegium B. Petri ad successores transiisse continuatam omnium temporum experientiam confirmet. Nomen à Sede Principis Apostolorum, Romanam videlicet Ecclesiam, tam per eundem Petrum quam per successores suos reprobata, & convicta, atque expugnata sunt omnium Hæreticorum commenta, & fratrum corda in fide Petri, qua hætenus nec deficit, nec usque in finem deficiet, sunt confirmata.

13. Launoius hanc autoritatem elidere duplici præcipue ratione molitur. Prima interpretando eam de Ecclesia universali. Sed quam sit consona textui glossa, judicet quicumque Latinam linguam intelligit. Convenit quidem Ecclesie universae firmitas, de qua Leo in principio loquitur, sed specialiter Ecclesie Romanæ aptatur, quia scilicet ab ea in alias derivatur. Secunda Launoi responsio est, verum non esse quod ait Leo, à Petri Sede commenta Hæreticorum omnium expugnata esse; quod inductione nititur demonstrare: quasi possit Launoius scire, an non intervenerit autoritas S. Petri, aut successorum ejus, sive in principio, sive in progressu profligationis hæresum. Et intervenisse de facto contra nonnullas earum, quas enumerat, si opus esset, ex certis documentis demonstraretur, v. g. contra Pauli Samosatani, contra Eunomii & aliorum errores, ex S. Athanasii epist. ad Orthodoxos, Theodoro Eccles. hist. lib. 5. cap. 8. 9. 10. & 11. libello Synodico exstante in tom. 2. Juris Canonici veteris Christophori Justelli, Photio de Synodis, & epist. ad Michaellem Bulgariae Principem cap. 2. epist. Damasi ad Pau-
li.

linum Antiochenum in collect. Rom. Holstenii par. 1. Et P. Labbe tom. 2.

14. Leonis testimonium confirmat his verbis Gregorius VII. in lib. 8. epist. 1. quæ est ad Simandensem Archiepiscopum; Quæ (Ecclesia Romana) per B. Petrum, quasi quodam privilegio ab ipsis Fidei primordiis à sanctis Patribus omnium Mater Ecclesiarum adstruitur, & ita usque in finem semper habebitur in qua nullus unquam hæreticus præfuisse dignoscitur, nec unquam præficiendum, præsertim Domino promittente, confidimus. At enim Dominus Jesus: Ego rogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua. Hunc locum profert Launoïus, ut verba illa, Ego rogavi pro te, ostendat non de solo Romano Pontifice, sed de Ecclesia Romana esse accipienda. Sed patet sanctum illum Pontificem hoc privilegium Ecclesiæ Romanæ eâ tantum de causa tribuere, quod illi Petri successor præsit. Hoc significat particula illa, enim. Ideò enim Ecclesia Romana est mater omnium aliarum, quia ei nunquam præfectus est, neque præficietur hæreticus. Ideò non est præfectus, neque præficietur hæreticus, quia Dominus rogavit pro Petro, ut non deficeret fides ejus, scilicet neque in ipso, neque in ejus successoribus.

15. Superfluum esset posteriorum Pontificum hac de re testimonia proferre, cum nemo dubitet, eos suum in fidei questionibus judicium irreformabile æstimasse. Unicum igitur dumtaxat adducam, scilicet Innocentii III. qui verba Innocentii I. quæ principio retulimus, interpretabitur, si tamen cuiquam possunt videri obscura: Igitur Innocentius III. in epist. ad Episcopum Arelatensem docet majores causas, & præsertim quæ ad fidem pertinent, idè ad Romanum Pontificem esse perferendas, quod indefectibilis sit ejus, ut Petri, fides. Majores, inquit, Ecclesiæ causas, præsertim articulos Fidei ad Petri Sedem referendas intelligit, qui novit pro eo Dominum exorasse ne deficiat fides ejus.

16. Notat Launoïus Innocentium non dicere id, quod ad Sedem Apostolicam iudicandum refertur, ibi certò, & sine ullo erroris periculo iudicatum iri. Quid igitur sibi volunt illa verba, quæ rationem continent, cur causæ fidei ad Petri Sedem referendæ sint; Dominum exorasse ne deficiat fides ejus? Nam si certò & sine ullo erroris periculo iudicatum non eunt, Dominus quidem oravit, sed non exoravit. Exorasse

436 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
autem Innocentius, & plures alii affirmant. Apertius mentem suam explicat Innocentius serm. 2. in consecrat. Pont. Max. *Nisi enim ego solidatus essem in fide, quomodo possem alios in fide firmare? Quod ad officium meum noscitur specialiter pertinere. Domino protestante; Ego, inquit, pro te rogavi Petre ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Rogavit & impetravit: quoniam exauditus est in omnibus pro sua reverentia. Et ideo fides Apostolica Sedis in nulla unquam turbatione defecit, sed integra semper & illibata permansit: ut Petri privilegium persisteret inconcussum. Jam etiam supra vidimus Innocentium I. ægrè tulisse quod sancta Sedes super iisdem quæstionibus secundùm consuleretur, quasi non esset indubitata prima ejus sententia.*

17. Agnoscunt omnes, etiam Gallicani hujus relationis necessitatem, cujus tot legerunt exempla Episcoporum sanctitate insignium, præsertim suæ nationis jam à primis sæculis, ut S. Victricii Rotomagensis, S. Exuperii Tolosani, S. Cesarii Arelatensis, & aliorum circa disciplinam; aliorum circa fidem & mores, ut jam olim S. Leo Magnus ad Episcopos Provinciæ Viennensis scripserit; *Nobiscum itaque fraternitas vestra recognoscat Apostolicam Sedem pro sui reverentia à vestra etiam Provinciæ sacerdotibus, innumeris relationibus esse consultam, & per diversarum, quemadmodum vetus consuetudo poscebat, appellationem causarum, aut retractata, aut confirmata fuisse judicia. Sed unde oritur illa necessitas consulendæ sanctæ Sedis in causis majoribus, præsertim articulos Fidei contingentibus, nisi ex eo quod pro Petro Dominus exoraverit ne deficeret fides ejus, ut inquit Innocentius III. ac plures alii iam citati? Quisnam autem ex tot antiquis Episcopis Gallicanis huiusmodi causas ad Apostolicam Sedem referentibus existimavit reformandum, aut reformabile esse illius judicium.*